

Kovács Anita

*„Olykor gyorsan úszom,
máskor a hátamon lebegek”*

A tánc a mozdulat művészete, ahol ugyanolyan hangsúlyos egy kéz- vagy láblendítés, mint az arc rezdülése. S ha ez a mozdulat a népi kultúrából merítkezik, további mögöttes gondolattal, tartalommal telítődik. Ráadásul ha többen mozdulunk, az már egy pár, egy közösség közös mozdulatává válik. Kovács Anitával, a Duna Művészegyüttes táncos szólistájával beszélgettünk.

Szöveg: Kuklis Katalin

A kislány Kovács Anita is szeretett táncolni?

A kis Anita mindenre nyitott volt. Kisgyerekkorom óta a zeneiskolától kezdve mindenféle szakkörre jártam, például modern táncra is. Tizenkét éves voltam, amikor Ekecsen a faluban Dobsa Tamás és Dobsa Fodor Mónika elindították a néptáncgyűttest. Itt kezdődött a néptáncos utam.

Mondhatjuk azt, hogy a te iskolád az Ifjú Szívek volt?

Igen, mondhatjuk. Középiskolába a pozsonyi Duna utcai gimibe jelentkeztem, ahol abban az évben etnográfiai tagozat indult. Nem voltunk sokan, de különálló csoportként működünk az osztályon belül. Voltak néprajzi óráink, etnográfia, mozdulatelemzés, népzene. És ezen túl heti kétszer jártunk a Szívekbe táncolni. Eleinte utánpótláscsoportként működünk.

De hamarosan hivatásosakká váltatok.

Nagyjából másfél év után kaptunk lehetőséget Héglí Dusantól, hogy állandó táncari tagokként folytassuk a munkát a Szívekben. Öten-hatan éltünk is vele. Tizenhét voltam ekkor.

Tizenhét évesen nem volt ez túl nagy falat?

Hálás voltam a lehetőségért. Persze akkor még nem láttuk, hogy ez mekkora feladat. Nyilván voltak előnyei és hátrányai is.

Melyek voltak az előnyei?

Egy olyan világot találtam magamnak, amelyben máig a leginkább komfortosan érzem magam.

És a hátrányok?

A gimnáziumi éveket individuális tanrend alapján végeztük, gyakran a nulladik órára jártunk be dolgozatokat írni, még munkakezdés előtt vagy esetleg utána. Volt, hogy kelet-szlovákiai kiutazásról éjjelkor értünk haza, másnap reggel 8-kor pedig várt a kémiadolgozat. Tehát egyrészt rengeteg mindent adott, de közben a gimis évek kimaradtak, nem váltunk az osztályközösség szerves részévé. Ezt picit sajnálom.

„Kell egy jó férfi táncos ahhoz, hogy te nőként jól meg legyél táncoltatva, és kell egy fantasztikus női táncos ahhoz, hogy a férfi meg tudja mutatni azt, amit tud. Csak együtt tud jól működni a tánc.”

De volt egy másik közösségetek.

Így van. A Szívek tánckara szeretettel fogadott bennünket. S bár nehéz volt a kezdet, és voltak hiányosságaink, mindig türelemmel, teljes odaadással fordultak felénk. A gimiben a „táncosok” voltunk, a Szívekben a „kiscsibék” – az idősebb kollégák így hívták a fiatal csajokat (nevet).

Már tapasztalt táncos voltál a Szívekben, amikor csoportvezetőként is kipróbáltad magad.

2014-ben korábbi szívekes kollégám, Nyuszi (Oláh Attila) újraindította a Csallóközi Táncgyűttest Dunaszerdahelyen, és felkért, hogy segítsen a munkáját az együttes vezetésében. Új tapasztalat volt, kicsit meg is ijedtem a feladattól.

Mi volt a legnagyobb kihívás ebben a szerepkörben?

Teljesen máshogy kellett hozzáállnom a tánchoz, máshogyan kellett gondolkodnom, minden mozdulatot alaposan le kellett elemezni, de a legnagyobb feladat az volt, hogyan fogalmazzam meg tisztán és érthetően azt, amit látni szeretnék tőlük. Tehát nem elég az, hogy én mutatok valamit, ők pedig ezt megnézik, és értelmezik valahogy, hanem le kell bontanom a mozdulatot elemeire, és világosan közölni, mit szeretnék.

Mindezek után pedig léptél egy nagyot, és Magyarországon folytatod a szakmát. Miért?

Tíz év után felmondtam a Szívekben. Akkoriban azt éreztem, hogy nekem ez így elég volt. Imádtam, szerettem, de köszönöm, vége.

Tényleg azt gondoltad, hogy félre tudod tenni a táncot, és valami másal foglalkozni?

„Ha a táncos csak magával van elfoglalva, ha nem figyel a partnerére, nem fog jól működni ez az egész”

Igen. Elhatároztam, hogy kicsit pihenek, felteszem a lábam, és majd idővel kitálalom, hogy hogyan tovább. Nem volt elképzelésem, merre induljak. Aztán elhatároztam, hogy Budapesten próbálok szerencsét, és az odaköltözésem előtti napon kaptam a hírt, hogy üresedés van a Duna Művészegyüttesben. A művészeti vezetőjük, Juhász Zsolt hívott a csapatba. Lassan hat éve vagyok a Dunában.

Úszol, evickélsz vagy lubickolsz? Mit csinálsz a Dunában?

Mikor hogy. Valamikor gyorsan úszom, máskor a hátamon lebegek.

Új közösségre találtál?

A tánckar, a közösség összetartó, családi-as a hangulat, és egytől egyig fantasztikus emberek a kollégáim. Tudom, hogy bármikor bármiben számíthatok rájuk. Hatalmas ajándék, hogy ilyen csapat tagja lehetek.

Egy ilyen közösségben nem okoz feszültséget, hogy adott esetben az egyik vagy másik szólótáncos lesz?

Adódhatnak feszültségek ilyen helyzetekből, de igyekszem ezekkel nem foglalkozni. Ha a művészeti vezető úgy gondolja, hogy megérdemled, és ez a te szereped, akkor nem foglalkozom mások véleményével. Igyekszem elhinni magamról, hogy képes vagyok rá. Ez persze nem mindig megy ilyen egyszerűen. A Dunában az utóbbi időben az a cél, hogy mindenki kapjon olyan szerepet, amelyben meg tudja mutatni magát. Szerintem ez nagyon jó irány.

Téged milyen szerepek találtak meg a színpadon?

Nagyon sok olyan táncszínházi és kortárs koreográfiában próbálhattam ki magam, amelyek nagy kihívást jelentettek. A legutóbbi bemutatón (*Szerelemkert*) két szólószerepet is táncolhattam. Az egyik Kricskovics Antal 1977-es *Carmina Burana*-koreográfiája. Ebben a madarak játékát, náasztáncát jelenítjük meg partneremmel. A másik pedig Györgyfalvy Katalin *Just for you* című koreográfiája 1989-ből. Ez párbeszéd férfi és nő között. A férfi csellón, a zenén keresztül kommunikál,

irányít, a nő a mozdulatok segítségével. A nagy gesztusok, a mimika mindkét koreográfia fontos elemei.

A néptáncban a férfi táncos vezeti a nőt. A nő ilyenkor alárendelt szerepben van?

Tény, hogy van ez az alá-fölé rendeltségi viszony, de alapvetően kell egy jó férfi táncos ahhoz, hogy te nőként jól meglegyél táncoltatva, és kell egy fantasztikus női táncos ahhoz, hogy a férfi meg tudja mutatni azt, amit tud. Csak együtt tud jól működni a tánc.

Ha adott egy jó férfi táncos és egy jó női táncos, ők biztosan jól tudnak együtt táncolni?

Nem biztos. Nagyon nem biztos.

Min múlik?

Az odafigyelésen. Ha a táncos csak magával van elfoglalva, ha nem figyel a partnerére, nem fog jól működni ez az egész.

A mindennapjaidat is táncosként éled meg? Jobban odafigyelsz a mozdulataidra?

Erre rögtön rávágtam volna azt, hogy nem. De itt ül mellettem a párom, és nagyon határozottan bólogat, hogy abszolút igen. Tehát akkor valószínűleg igen. És most be is ugrott egy ma reggeli kép, ahogy fogmosás közben a fürdőszobában táncolgotok...

A Just for you című koreográfiában Ölveti Máttyással

A táncosnak a lába a legfontosabb testrésze?

Nem. Minden nagyon fontos. Például van, hogy beáll a derekam vagy a nyakam, akkor kész, nem tudok megmozdulni, megsemmisültem. De ugyanúgy fontos a többi testrész, az arcod, kezéd, lábad, törzsed – minden.

Milyen nehézségekkel, lemondásokkal jár a táncosélet?

Sokszor nem tudsz előre tervezni. Ha előadás van, ott kell lenni. A hétvégék

foglaltak, mert mi akkor dolgozunk, amikor mások szórakoznak. Ha pedig adódik egy szabad hétköznapod, akkor ülsz ott-hon egyedül, mert mindenki más dolgozik. Ráadásul a Duna Művészegyüttes a legtöbbet tájoló együttes az országban. Gyakran több időt töltünk utazással, mint az előadással, illetve az előkészületekkel. Ez nagyon fárasztó tud lenni hosszú távon.

A néptáncos lányok egyik ismertetőjele a hosszú haj. Soha nem akartál rövid frizurát?

Miután felmondtam a Szivekben, vállig érő hajam volt, és imádtam. Aztán amikor bekerültem a Dunába, annyira rövid volt a hajam, hogy műhajjal kellett pótolni. Rá kellett jönnöm, hogy sokkal egyszerűbb néptáncosként az életem hosszú hajjal, és addig, amíg itt vagyok, vállalom ezt. De továbbra is vágyom a rövidebb frizurára.

Manapság tudnál mással foglalkozni, mint a táncsal?

Nagyon fiatalon kerültem ebbe a világba, régóta táncolok, és bizony vannak hullámvölgyek. Néha mély levegőt kell venni, és ilyen helyzetekben igyekszünk egymásból is merítkezni. Ezért fontos a jó társaság, mert egyszer fent, egyszer lent érzed magad. De a mai napig örülök, és hálás vagyok a lehetőségért, mert biztosan hiányzott volna, ha akkor, ott feladom a táncot. Sok újat tapasztaltam, új lehetőségek találtak rám, és sok új szint meg tudtam mutatni magamból.

Kovács Anita az évad legjobb női táncművésze díjat nyerte el néptánc kategóriában 2024-ben, valamint magyar állami kitüntetésben részesült: a Magyar Bronz Érdemkereszt birtokosa (Képek: Végh Tamás, Dusa Gábor)